

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1148

Vragen van het lid **Wassenberg** (PvdD) aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *het bericht dat ontsnapte chimpansees zijn doodgeschoten in Dierenpark Amersfoort* (ingezonden 4 november 2020).

Antwoord van Minister **Schouten** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) (ontvangen 17 december 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 819.

Vraag 1

Bent u ervan op de hoogte dat in de ochtend van 3 november 2020 twee ontsnapte chimpansees in Dierenpark Amersfoort zijn doodgeschoten?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat was de precieze oorzaak van de ontsnapping van de chimpansees en klopt het dat een van de verzorgers het verblijf niet goed had gesloten?

Antwoord 2

De dieren konden ontsnappen door een menselijke fout bij het sluiten van het verblijf.

Vraag 3

Klopt het dat de chimpansees zijn doodgeschoten en kunt u toelichten waarom verdooving niet aan de orde was?

Antwoord 3

Wanneer een chimpansee verdooving krijgt toegediend, duurt het ongeveer een kwartier voordat het effect hiervan merkbaar is. Als dieren opgewonden of gestrest zijn, kan dit nog langer duren. Chimpansees zijn behendige dieren die zich snel kunnen verplaatsen. De ontsnapte dieren hadden zich in dit tijdbestek binnen en buiten het park kunnen verplaatsen. Dat kan uitmonden in een gevaarlijke situatie. De dieren vertoonden imponeergedrag, en

¹ Algemeen Dagblad, 3 november 2020, «Chimpansees Mike en Karibuna ontsnappen in DierenPark Amersfoort door menselijke fout: beide apen doodgeschoten», <https://www.ad.nl/binnenland/chimpansees-mike-en-karibuna-ontsnappen-in-dierenpark-amersfoort-door-menselijke-fout-beide-apen-doodgeschoten~aaaa469a/>

mannelijke chimpansees zijn vele malen sterker dan mensen en hebben grote hoektanden. Uit veiligheidsoverwegingen is daarom besloten de dieren neer te schieten. Dit is een verdrietige maar noodzakelijke keuze in deze situatie.

Vraag 4

Zijn de bezoekers van de dierentuin in gevaar geweest en kunt u dat toelichten?

Antwoord 4

Zie mijn antwoord op vraag 3.

Vraag 5

Hoe is het mogelijk dat één menselijke fout kan leiden tot een dergelijk drama en waarom waren er kennelijk geen veiligheidsmaatregelen die konden voorkomen dat één fout heeft geleid tot dit drama?

Antwoord 5

Dierverblijven in dierentuinen moeten beschikken over een adequate afscheiding die het uitbreken van dieren voorkomt en een veilige barrière tussen de dieren en het publiek vormt. Hierop wordt getoetst bij verlening van een dierentuinvergunning. Ik vind het belangrijk dat, wanneer een dier onverhoopt toch ontsnapt, geëvalueerd wordt waar het is misgegaan en wat verbeterd kan worden. Dierenpark Amersfoort neemt hierin haar verantwoordelijkheid en is een onafhankelijk onderzoek gestart.

Vraag 6

Vindt u het in dit licht verantwoord om chimpansees in gevangenschap te houden en tentoon te stellen aan bezoekers?

Antwoord 6

Het betreft hier een bijzonder verdrietig maar ook uitzonderlijk incident. Het gaat te ver om naar aanleiding hiervan het tentoonstellen van chimpansees in dierentuinen te verbieden.

Vraag 7

Vormt het incident voor u aanleiding om een onderzoek in te stellen naar de huisvestingseisen voor dierentuindieren en de veiligheid in dierentuinen? Zo ja, op welke termijn en wijze? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Nee. Ik ben van mening dat er alles aan gedaan wordt om de veiligheid van mens en dier in dierentuinen te waarborgen. Bij het verlenen van een dierentuinvergunning wordt de huisvesting beoordeeld, waarbij nadrukkelijk naar veiligheid ten aanzien van mens en dier wordt gekeken. Ook is de veiligheid van dieren en mensen onderdeel van inspecties in de dierentuinen.

Vraag 8

Deelt u de mening dat een dergelijke situatie, waarbij een in gevangenschap gehouden dier wordt gedood zodra hij een gevaar vormt voor het publiek, geen recht doet aan de intrinsieke waarde van het dier zoals omschreven in artikel 1.3 van de Wet dieren en kunt u dat toelichten?

Antwoord 8

Artikel 1.3 van de Wet dieren richt zich tot de overheid en creëert geen directe verplichting voor burgers. In het artikel wordt de intrinsieke waarde van dieren erkend en wordt de overheid verplicht om bij het stellen van regels bij of krachtens de Wet dieren ten volle rekening te houden met de gevolgen die deze regels hebben voor de intrinsieke waarde van het dier. Op grond van artikel 1.3 Wet dieren zijn in de Wet dieren en het Besluit houders van dieren verplichtingen opgenomen voor houders die het welzijn van dieren beogen te beschermen, waaronder de eisen die in het Besluit houders van dieren worden gesteld aan de huisvesting van dierentuindieren. Indien wordt geconstateerd dat deze verplichtingen niet worden nagekomen, en dus het welzijn van dieren onnodig wordt benadeeld door houders, dan kan hiertegen opgetreden worden.

Vraag 9

Wist u dat dergelijke gevaarlijke incidenten in dierentuinen wereldwijd veelvuldig voorkomen, zoals recent bijvoorbeeld in Zürich en in Madrid en vindt u dit een aanvaardbaar risico van het houden van dieren in gevangenschap?^{2 3}

Antwoord 9

Wanneer dieren worden gehouden, is het belangrijk dat er goede voorzorgsmaatregelen worden genomen om ontsnappingen te voorkomen. Als een ontsnapping toch voorkomt, moet hier adequaat op gereageerd worden om gevaarlijke situaties te voorkomen. Daarom moeten dierentuinen in het bezit zijn van een noodprotocol. Hier wordt bij de vergunningverlening op getoetst. Dierentuin Amersfoort heeft het noodprotocol tijdens de ontsnapping gevolgd.

Vraag 10

Vormt een dergelijk incident voor u aanleiding om het bestaansrecht van dierentuinen te heroverwegen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10

Nee. Het betreft hier een uitzonderlijk incident, terwijl dierentuinen een belangrijke maatschappelijke bijdrage leveren op het gebied van educatie en conservatie.

Vraag 11

Bent u bereid een verbod in te stellen op het houden en tentoonstellen van chimpansees in dierentuinen? Zo ja, op welke termijn en wijze? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11

Zie mijn antwoord op vraag 6.

---

² Website BBC, 5 juli 2020, «Tiger kills Zurich zookeeper in front of visitors and staff», <https://www.bbc.com/news/world-europe-53294245>

³ Website EuroWeekly, 27 september 2020, «Zookeeper left seriously injured in attack by gorilla at Madrid zoo», <https://www.euroweeklynews.com/2020/09/27/zookeeper-left-seriously-injured-in-attack-by-gorilla-at-madrid-zoo/>